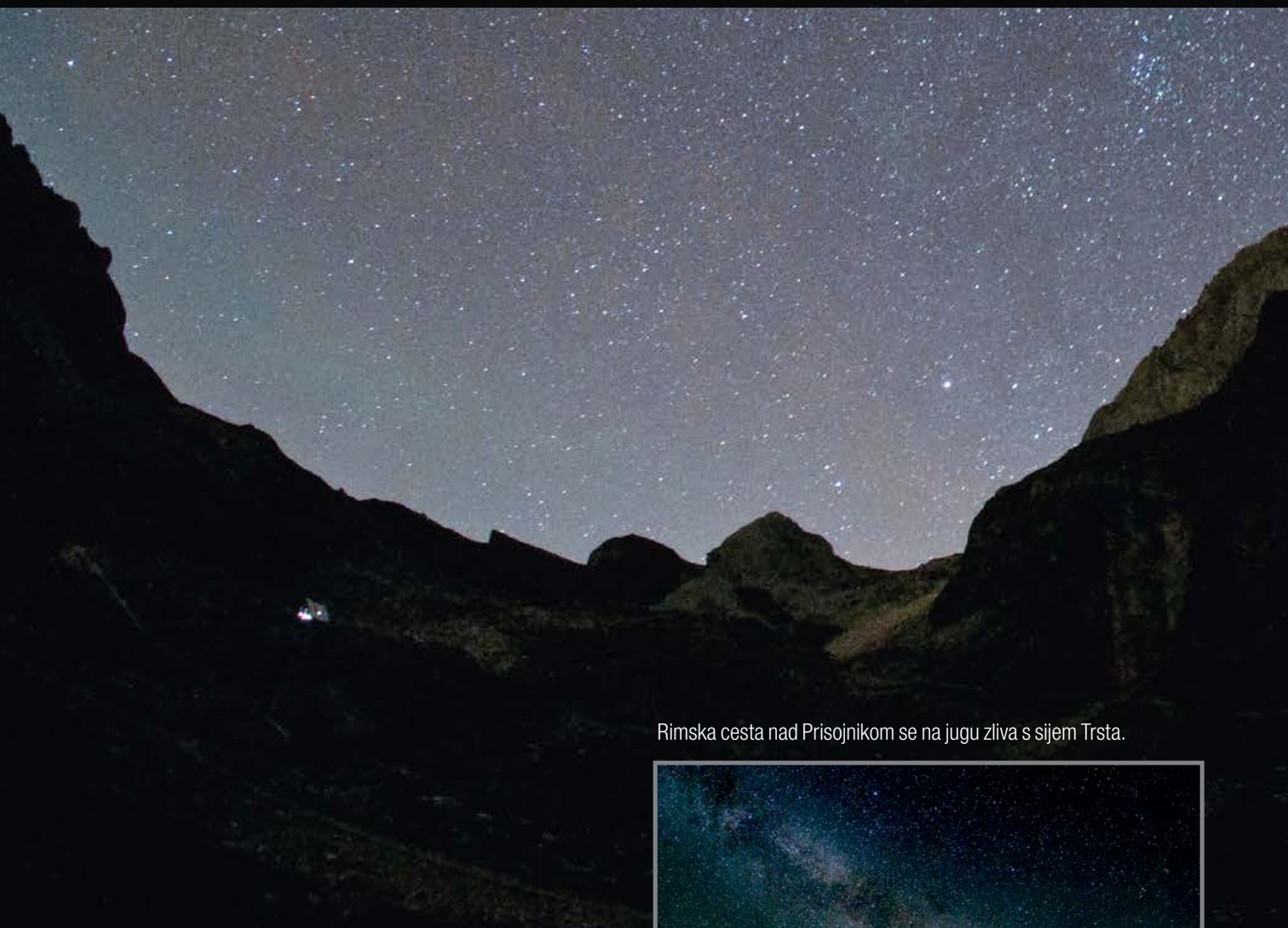

Ohranimo temno nebo vsaj v gorah

Vincenc Nemanič

Vse več ozaveščenih ljudi želi doživljati naravo nedotaknjeno in jo s svojo prisotnostjo in ravnanjem čim manj zmotiti.

Dobrine, ki nam jih ne bi bilo treba napraviti, niso le pitna voda in čisti zrak, ampak tudi tišina in temno nočno nebo. V dolinah smo v zadnjih desetletjih namestili na javne in zasebne površine obilo nepotrebnih in neustreznih svetlobnih teles. Kvarijo nam nočno nebo, ta čudoviti oder narave z mnogimi nebesnimi predstavami in pojavi. Danes so gore v jasnem vremenu in nočeh brez Lune še zadnje območje, kjer lahko s prostim očesom ugledamo Rimsko cesto in kjer še edino lahko v globine

Rimska cesta nad Prisojnikom se na jugu zliva s sijem Trsta.

Pogled z mangartske ceste proti severu moti osvetlitev iz Beljaka. Koča pa je k sreči komaj opazna.

vesolja zremo s teleskopom. Tako kot si v gorah ne želimo poslušati hrupa niti gledati delujočih ali odsluženih naprav, si ponoči ne želimo umetne razsvetljave, še posebej, če ta sploh ni potrebna. Morda bo bralce PV o nujnosti ozaveščene ravnanja prepričalo nekaj slik, posnetih poleti v Julijskih Alpah. Tičarjev dom na Vršiču stoji tik ob gorski cesti, ki jo poleti oblegamo z vsemi prometnimi sredstvi. Naziv planinska kočica si nedvomno zasluži, saj je izhodišče za mnoge lepe ture v Julijske Alpe. Je ena redkih točk v Sloveniji s primerno nadmorsko višino, kamor si astronom ali fotograf v letnem času lahko pripelje občutljivo opremo. Na sedlu pa sredi noči

obiskovalca ne pričaka tema, temveč ga oslepi dokaj močna luč, ki osvetljuje celo pobočje Male Mojstrovke. Njen vpliv na vzhod je nekoliko oslabilen, ker svetlobo prestreže stavba. V isti noči je bilo izven dosega tega žarometna moč občudovati Rimsko cesto v vsej njeni barvitosti in veličini. Podobno neprimerna se zdi tudi premočna osvetlitev objektov na biatlonski progi na Rudnem polju. Kot primer dobre prakse, kakršna naj bi se uveljavila po vseh postojankah, naj bo kočica na Mangartskem sedlu, ki je do 22. ure osvetljena minimalno, nato jo povsem zatemnijo. Smiselno se je torej vprašati, zakaj bi morala zunaj kočice goreti močna luč, če vsi obiskovalci

spijo. Kočo dovolj označuje svetloba, ki uhaja skozi okna. Dodatno osvetljevanje ni potrebno, saj v megli nima učinka. Opravičljivo je lahko le tedaj, ko gre za varnost planincev, na primer pri pristajanju helikopterja.

Vendar ne gre samo za astronome in fotografe. Nepotrebna razsvetljava je del onesnaževanja okolja, ki ponoči moti tudi živali. Sprašujem se, kako na to nepotrebno onesnaževanje gleda Triglavski narodni park. Mar je to v skladu s predpisi o varovanju okolja ter favne?

Naj ta zapis med planinskimi društvi in planinci dvigne zavest, da je ena od dobrin slovenskih gora tudi temno nočno nebo. Ohranimo jo! ●

Tičarjev dom s ceste

Tičarjev dom z Mojstrovko

